Nr. 477 31. XII. 1915. Rocznik XXIV.

2 K miesięcznie z odsyłką.
Zagranicą miesięcznie 2 M. 30 f. 3 fr. 50 ctm., 2½ szyl. 70 cm. amer.
Tygodniowo w Krakowie 40 h, z dostawą do domu 46 h.
Cena numeru wieczornego 6 h
Oba wydania razem 10 h w mieście i na prowincyi.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.
Wychodzi dwa razy dziennie: rano i wieczór.
WYDANIE WIECZORNE.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Dział inseratowy: ul. Gołębia L. 2, I. p.
Telef. Nr. 1354. Konto czek. 910.
Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem 24 h. Za miejsce wiersza petitem w nadesłanem 60 h.

Odpowiedź Persyi na ultimatum angielskie.

Komunikat austryacki.

Urzędowo donoszą 31 grudnia: Wiedeń, 31 grudnia.

Osłabienie rosyjskiej ofenzywy nad Strypą i w Besarabii.

Przedni obszar naszego frontu Strypy między Buczaczem a Wiśniowczykiem był także wczoraj widownią ponownych, wykonanych znacznemi siłami, rosyjskich ataków. Znowu jak i w poprzednich dniach, załamały się nieprzyjacielskie szturmujące kolumny pod ogniem niewzruszonych, dzielnych wojsk armii generała Pflanzera-Baitina.

Nad dolną Strypą i na froncie besarabskim działalność, silnie ostatnimi walkami wyczerpanego nieprzyjaciela, na razie się zmniejszyła.

Straty, jakie Rosyanie ponieśli w minionych dniach na wschodniogalicyjskich polach walki, przekraczają wszędzie bardzo zwykłą miarę. I tak leżało wczoraj nad Strypą przed odcinkiem jednej kompanii 161, a przed innym 325 rosyjskich zwłok.

Nad górną Strypą, nad Ikwą i nad Putyłówką nie było żadnych szczególnych wydarzeń. Nad potokiem Kormin i nad Styrem odparto ponownie kilka rosyjskich ataków.

Walki na froncie włoskim.

W Tyrolu południowym odparto dwa oddziały alpini, które dwukrotnie atakowały nasze pozycye na południowy wschód od Torbole.

Na froncie karynckim wzięła nieprzyjacielska ciężka artylerya miejscowość Wolfsbach (południowy wschód od Malborghet) pod ogień.

Na froncie Pobrzeża trwają miejscami dalej walki artyleryi i miotaczy min.

Z południowo-wschodniego terenu wojny:

Nic nowego.

Zastępca szefa sztabu generalnego *von Hoefer*, marszałek polny porucznik.

Komunikat niemiecki.

Wielka główna kwatera donosi 31 grudnia: Berlin, 31 grudnia.

Po ataku lotniczym na Ostendę.

Po skutecznych wysadzeniach zabrano Anglikom wysunięty rów na północny zachód od Hulluch. Dwa karabiny maszynowe i kilku jeńców dostało się w nasze ręce.

Nieprzyjacielski atak lotniczy na Ostendę wyrządził w mieście znaczne szkody w budynkach; szczególnie ucierpiał klasztor SS. Sercanek. 19 belgijskich mieszkańców rannych, jeden zabity. Wojskowej szkody nie było.

Bez zmiany na frontach rosyjskim i bałkańskim.

Na wschodnim i bałkańskim terenie wojny żadnych szczególnych wydarzeń. *Naczelne kierownictwo armii.*

Gwałtowne walki w Besarabii.

Berlin, 31 grudnia.

Korespondent „Nat. Ztg“ donosi: Rosyanie zamierzali, zdaje się, z końcem roku podnieść nastrój u siebie w kraju. Wedle wieści, szerzących się między ludem, na nowy rok miała okazać się w całej pełni siła kierownictwa wojskowego cara. Rozpoczęto więc **szalone wysiłki na froncie besarabskim**, w kącie tuż przy ujściu Prutu.

W tych strasznych walkach znowu zauważyć można nieszanowanie materyału, podobnie jak to się działo w Karpatach.

Walki te mają pewien **cel polityczny**, albowiem po doświadczeniach w Galicyi, **żaden generał nie wierzy w pomyślny wynik walk na tej linii.** Na tym odcinku rozbiły się przecież wszystkie ofenzywy rosyjskie, nawet wówczas, gdy armia rosyjska była znacznie silniejszą aniżeli dzisiaj. Przeszło rok odpierała armia generała Pflanzera-Baltina wszystkie ataki nie zachwiawszy się nawet.

Rosyanie pragną, zdaje się, zająć na tym odcinku najwięcej sił austro-węgierskich i nie dać tym wojskom ani chwili wytchnienia. Zdaje się, że Rosyanie nie zdają sobie jednak sprawy, że wysiłki te nie wiele im pomogą.

Odpowiedź Persyi na ultimatum angielskie.

Budapeszt, 31 grudnia.

„Vilag“ donosi, że termin angielskiego ultimatum, w którem żądano dymisyi nowego rządu, usunięcia dyplomatycznych przedstawicieli Niemiec, Austryi i Turcyi, oraz przyłączenia się do czwórsojuszu, **upłynął 24 grudnia.** Persya dotychczas **nie dała odpowiedzi** na ultimatum, natomiast zwróciła się do Anglii i Rosyi z **własną notą**, w której oświadcza, że dostatecznie już dojrzała do pozbycia się obcej opieki.

Nota przedkłada **szereg żądań**, między innemi: prawo swobodnej żeglugi; prawo utrzymywania własnej floty w zatoce Perskiej i na morzu Kaspijskiem; zlikwidowanie angielskich i rosyjskich urzędów pocztowych w Persyi w ciągu dni 30-tu, Anglia nie będzie zawierała bliższych stosunków z szeikami plemion w okolicy zatoki Perskiej.

Wzamian za wykonanie tych postulatów **Persya pozostanie nautralną w ciągu obecnej wojny.**

Z Rosyi.

Obawa przed rozruchami w Rosyi.

Kopenhaga, 31 grudnia.

Rosyjski minister spraw wewnętrznych rozmawiał z zastępcami prasy o wewnętrznem położeniu w Rosyi. Oświadczył on, iż **zebranie Dumy**, zależy od ukończenia prac komisyi budżetowej. Już z góry jednak należy stwierdzić, że Duma ma za zadanie wyłącznie załatwienie budżetu. **Wszystkie reformy polityczne muszą być usunięte na czas powojenny i nie powinny być nawet omawiane.** Rząd jest Dumie przychylny, czego dowodzi nadanie wysokiego orderu jej przewodniczącemu.

Związek miast i ziemstw zrobił wiele dobrego. Jednak zakazano kongresu związku, albowiem **Moskwa jest siedzibą paniki i pesymizmu. Programem dzisiejszego rządu jest zduszenie w zarodku wszelkich niepokojów.** Departament policyi posiada daleko idące pełnomocnictwa i poczynił już odpowiednie zarządzenia. Największą troską rządu jest **panująca drożyzna środków żywności**, trzeba w zupełności zreorganizować zaopatrywanie ludności w środki żywności.

Komitet w. ks. Tatjany zamiast ziemstw.

Kopenhaga, 31 grudnia.

„Nowoje Wremia“ donosi, że opiekę nad tułaczami objął komitet w. ks. Tatjany

Fakt ten dowodzi, że **chodzi o ograniczenie działalności związku ziemstw i oddanie wszelkich spraw, mających związek z wojną instytucyom biurokratycznym lub półbiurokratycznym.** W ten sposób stara się reakcya przedstawić wszelkie instytucye samopomocy społeczeństwa jako nie dorosłe do spełnienia tych zadań, których domaga się dzisiejsze nadzwyczajne położenie.

Sejm finlandzki.

Petersburg, 31 grudnia.

(BK). Według „Birżewyja Wiedomosti“, ukaz carski odracza zwołanie sejmu finlandzkiego aż po zawarciu pokoju, ponieważ Finlandya jest obszarem wojennym.

Z Bałkanu.

Pomoc włoska dla Serbii.

Lugano, 31 grudnia.

„Stampa“ donosi, że Włochy udzielają Serbii pomocy na coraz większą skalę. **Równocześnie przygotowują się Włosi do odparcia ofenzywy austryackiej na Bałkanie.** Austryacy, pisze ten dziennik, przygotowują się do marszu na Antivari, San Giovani di Medua i na Cetynię przez górę Łowczen. Do tego przedsięwzięcia potrzeba im jednak przychylnej neutralności Grecyi. Stanowisko Rumunii daje koalicyi nadzieję, że na Bałkanie otrzyma ona jeszcze satysfakcyę.

Ofenzywa koalicyi w Macedonii?

Budapeszt, 31 grudnia.

„Az Est“ donosi z Salonik: Francuski sztab generalny ogłasza następujące sprawozdanie: **Koalicya rozpoczyna znowu w Macedonii ofenzywę;** nie ma ona wyłącznie celu obronnego, lecz — przeprowadzenie planu wojennego, który uchwalono na radzie wojennej w Londynie.

Ponowne bombardowanie Warny.

Londyn, 31 grudnia.

Agencya Reutera donosi z **Aten:** Wedle wiadomości urzędowych, **eskadra rosyjska bombardowała Warnę,** ostrzeliwując pałac królewski. Szkoda nieznaczna. Ta sama eskadra bombardowała Brake i odpłynęła później w nieznanym kierunku.

Akcya koalicyi.

Paryż, 31 grudnia.

Agencya Havasa donosi z Aten: Jak dzienniki donoszą, rząd grecki został zawiadomiony, że francuskie oddziały wojsk, które wylądowały na Castelorizzo, mają ułatwić akcyę koalicyi przeciw Adalii.

Grecya powołuje nowe roczniki.

Ateny, 31 grudnia.

Rocznik 1892 będzie dnia 15 stycznia puszczony do domu. Równocześnie będą zaciągnięte trzy roczniki dotychczas nie zarejestrowanych żołnierzy.

Kronika wojenna.

Charakterystyczny artykuł umieścił jeden z przewódców radykałów francuskich poseł Raux Costadan w „Rappel“, skierowany przeciw wojnie. Pisze: „Chcemy prawdy, całej prawdy. Narodowi raz trzeba oczy otworzyć. Precz z zasłoną! Nas oszukiwano i energię naszą przytępiano... 16 miesięcy wojny i żadnego sukcesu. Mordujemy się wzajemnie. Niemcy nas wszędzie wyparli — na zachodzie, wschodzie i południu“... Następną część artykułu cenzura skonfiskowała.

Pieśń o Józefie Piłsudskim.

Ani kontusz na nim aksamitny,
Ani pas go zdobi lity, słucki,
W szarej burce, lecz duchem błękitny
Jedzie polem brygadyer Piłsudski.

Ręce cicho na łęku oparte,
Patrzy twardo w wir śnieżnej zawiei,
Śród pustkowia sprawuje swą wartę,
Nieśmiertelnej brygadyer nadziei.

Były lata zła, nędzy i głodu
Aż się ozwał głos walki z barykad —
Zapomniano już krzywdy narodu,
Kto dziś mściwy — romantyk, unikat.

Niewolnictwo zmroczyło krwi tętno,
Przygłuszyło wolności głos ludzki.
Ten ci krwią ją miłuje namiętną
Wartujący brygadyer Piłsudski.

Poczerniały od mroków więzieni,
Kędy niemasz uśmiechów radości —
Termopilczyk, gdy inni znużeni
Czuwa bacznie w serdecznej wierności.

I ołowiem tnie w ruskie okopy
A strzał każdy wśród wrogów śmierć wznieca,
Stoi w mroku pod bokiem Europy
Niepodległej Ojczyzny forteca.

Sztandar z Orłem powiewa na wale —
Któż się zdobył na trud ten nadludzki?
Sztandar Polski wzniósł w niebo zuchwale
Wartujący brygadyer Piłsudski.

„Wiad. Pol.“. *Alfons Dzięciołowski.*

Milionowe wojsko Kitchenera.

Naczelny wódz wojsk francuskich generał Joffre, bawiąc niedawno w Paryżu na naradach wojennych, oświadczył — jak donosi „Berl. Tageblatt“ — iż sytuacya na froncie zachodnim jest pomyślną, przestrzegał jednak przed zbyt wielkiemi nadziejami na nową ofenzywę francusko-angielską. Ofenzywa ta połączonaby była z tak wielkimi stratami, iż on nie może za nią wziąć odpowiedzialności.

Aby przełamać tylko pierwszą niemiecką linię w Szampanii trzebaby poświęcić 150.000 żołnierzy. Tyluż żołnierzy trzebaby dla przełamania drugiej linii niemieckiej, a 100.000 dla trzeciej linii. **Nowa więc ofenzywa kosztowałaby 400.000 żołnierzy,** i niewiadomo, czy doprowadziłaby do celu. Dlatego radzi Joffre czekać na przybycie milionowych wojsk Kitchenera, które umożliwią przełamanie frontu niemieckiego.

Stanie się to dopiero w kwietniu lub w maju 1916 roku.

Co do kampanii na Bałkanie to Joffre oświadczył się **przeciwko niej,** lecz prezydent ministrów Briand zażądał dalszego jej prowadzenia i wzmocnienia armii bałkańskiej do 500.000 żołnierzy. Przyrzeczono mu to.

KRONIKA.

Kierownictwo teatru ludowego. Jak wiadomo z dzisiejszego komunikatu magistratu, na wczorajszem posiedzeniu Rady przybocznej uchwalono, aby gmina m. Krakowa z dniem 1 stycznia wzięła teatr ludowy we własny zarząd. Kierownictwo zaś teatru ludowego zostało w ten sposób rozstrzygnięte, że głównym dyrektorem obu teatrów miejskiego i ludowego będzie dr Lucyan Rydel, zastępcą zaś jego w kierownictwie teatru ludowego mianowany został dr Tadeusz Konczyński. Kierownictwo teatru ludowego otrzymał dr Konczyński na przeciąg 6 miesięcy z płacą 500 koron miesięcznie. Dr Konczyński ustępuje równocześnie ze stanowiska dramaturga teatru miejskiego. Reżyserem sceny ludowej będzie p. Tadeusz Pilarski. — Stronę administracyjną teatru ludowego kierować będzie z ramienia magistratu komisya kontrolna, złożona z dra Krzyżanowskiego i sekretarza prezydyum miasta dra Kannenberga.

Magistrat m. Krakowa wskutek polecenia namiestnictwa wzywa wszystkie osoby stanu cywilnego zamieszkałe w obrębie gminy miasta Krakowa, które wskutek działań wojennych armii naszych lub nieprzyjacielskich poniosły taki uszczerbek na zdrowiu, że stały się niezdolne do dalszego zarobkowania lub pracy na roli, aby się bezzwłocznie, a najdalej do dnia 4 stycznia 1916 r. włącznie, zgłosiły w Wydziale Vc magistratu, biuro nr 9, w godzinach urzędowych. Również winny się tam zgłosić wdowy i sieroty po osobach stanu cywilnego, zmarłych wskutek działań wojennych armii naszych lub nieprzyjacielskich, o ile te wdowy i sieroty są niezaopatrzone.

Potanienie nafty. Magistrat, w myśl rozporządzenia ministeryalnego z dnia 18 grudnia 1915, ustanowił w Krakowie następujące ceny maksymalne nafty przy sprzedaży detalicznej, tj. w ilościach mniejszych, niż zawartość jednej beczki: za 1 kilogram nafty 56 halerzy, **a za 1 litr nafty 48 halerzy.** Ceny te zaczną obowiązywać z dniem 2 stycznia 1916 r.

Jak wiadomo cena nafty wynosiła dotychczas 66 hal. za litr.

Wieczór Sylwestrowy w kawiarni Esplanade na sekcyę szpitalną krakowskiej Ligi kobiet, odbędzie się dzisiaj. Panie z Ligi sprzedawać będą karty wstępu po 1 kor. od osoby i wręczać będą kalendarzyki.

Generał Durski, mający dotychczas tytuł marszałka polnego porucznika, został zamianowany rzeczywistym marszałkiem polnym porucznikiem.

Ospa w Galicyi. Od 19 do 25 grudnia stwierdzono w Galicyi 1083 wypadków ospy w 49 powiatach (232 gminach) u mieszkańców.

Dyrekcya kolejowa wrocławska podaje do wiadomości: Pierwszy pociąg **Berlin—Konstantynopol** nie zacznie jeszcze kursować od dnia 1 stycznia, jednakże termin rozpoczęcia ruchu tych pociągów podany będzie w przeciągu krótkiego czasu do wiadomości.

Repertuar teatru miejskiego.

Piątek: „Wiek miłości“, komedya w 4 aktach Piotra Wolffa.

Repertuar teatru ludowego.

Piątek: „Revue sylwestrowa“.

Wydawca: Ignacy Daszyński. — Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Kubanek. Drukarnia Ludowa, Kraków, Dunajewskiego 5 (Telefon 1310).